

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2445
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število rač. št. 11.400

Kulturne naloge
Maribora

Vprašanje kulturne tvornosti je na sporedu. Imamo kaj? Tisti, ki skomigaajo z rameni in delajo nerodne opazke, nimajo prav. Morda iz neznanja, morda iz podcenjevanja. Prvo kakor drugo, ne daje upravičenosti k popolnemu zanikanju. Zgodovinsko društvo v Mariboru, njemu ob strani Muzejsko društvo, je dajalo v znanstveno-kulturnem svetu našemu mestu častno zastopstvo. So mesta, ki so po številu prebivalstva večja in po siceršnji pomembnosti vidnejša, pa se ne morejo ponašati z ustanovo in kulturno-znanstveno tvornostjo, s kakršno se lahko ponaša Maribor po našem Zgodovinskem društvu. Njega znanstveni organ »Časopis za zgodovino in narodopisje« je postal v zadnjih letih po tehni in znanstvenosti bolj eksaktni vsebinski ter moderni opremljen reprezentativni, zares lepa in dragocena znanstvena revija, ki je moramo biti tem bolj veseli, čim bolj opazamo iz leta v leto, kako pridobiva v znanstvenem svetu na veljavnosti in ugledu. Z ustanovitvijo banovinskega arhiva v Mariboru smo dobili torišče znanstveno-raziskovalnih možnosti, ki razpolaga že z bogato zbirko virov ter izvršne zgodovinske korespondence, ki predstavlja za bodočega raziskovalca naših prilik in zgodovine neizčrpen zaklad.

Imamo kaj? Na znanstveni ravni je Maribor že precej dal. Tudi ljudsko-prosvetna stran kaže zadovoljivo bilanco. Promet pri naših odlično založenih mariborskih knjižnicah s študijsko knjižnico na čelu narašča iz leta v leto. V tem je dokaz, kako zelo je smisel za samoizobrazbo proniknil v najširše plasti mariborskega prebivalstva.

Niti znanost, niti narodna prosveta ne more biti vse. Pozornost je treba obračati tudi kraljevstvu lepih umetnosti. Pastorke so bile doslej. Poedini tvorci so se vbadali in pehali, pa so drug za drugim o-mahmili. Maribor je iz te sredine premalo dajal. Drobtine so se usipale, velikopoteznih iniciativ ni bilo. Smelost in optimizem sta obudila te dni v življenje »Umetniški klub v Mariboru«, ki si je nadel velike naloge. Razbiti dosedanje mrtvilo in dremavost, postati vsaj delno namestilo za vse tiste občudovanja vredne kulturne pobude, ki so združene s spornim na predvojni poživljeno kulturno aktivnost Trsta, Celovca in zlasti Gorice, kjer so bili neutrudni kulturni aktivisti v zmagovitih neprekinjenih akcijah — v pričevanje duhovne sile in neupohane življenjske in kulturne volje našega rodu. Posegati z utemeljeno iniciativo v vsa področja glasbe, gledališke umetnosti, arhitekture, literature in kritike, ter zbrati okoli sebe vse, ki želijo, da bi naš Maribor, ki bo danes ali jutri mesto s preko 50.000 prebivalci, tudi na področju lepih umetnosti nekaj pokazal in pomenil. Pojavi zadnjih let na tem področju v naši ožji domovini dajejo mnogo netiva k sklepu, da je kulturna dekoncentracija dobra in priporočljiva stvar. Kdo je med nami, ki bi si upal zalučati kamen v te postavke?

Obenem pa je Maribor ob ustanovitvi »Umetniškega kluba v Mariboru« prvo mesto v državi, kjer se je v znamenju vzvišenih prizadevanj posrečilo strniti tvorce vseh umetnostnih področij v enotno organizacijo. Iz tega osredotočenega žarišča se bodo lahko razpletale dragocene niti in se bodo postavili cilji z nedvomno večjo uspešnostjo naskakovali. Ustanovitev mariborske galerije slik je med bližnjimi cilji nove kulturno-tvorne korporacije.

Stari, predvojni Maribor je dajal pri-

Boj treh stališč na konferenci v Stresi

Prvi in drugi dan konferenc — Komentarji tiska — Ostra razlika med Italijo in Francijo na eni ter Anglijo na drugi strani — Strah Londona

STRESA, 12. aprila. Konferenca Italije, Francije in Anglije na otoku Isola Bella se je pričela včeraj ob 10.30 in končala ob 13.30, nakar so odšli delegati h kosilu, ki ga je priredil predsednik italijanske vlade Mussolini. Ob 17. uri se je konferenca nadaljevala in končala zvečer ter se danes zopet nadaljuje. Po otvoritvi je angleški zunanji minister sir Simon podal poročilo o angleških posvetovanjih v Berlinu, Moskvi, Varšavi in Pragi in odgovarjal na razna vprašanja delegatov Italije in Francije. Nato je prišla na vrsto razprava o francoski spomenici za svet Društva narodov v Ženevi. O konferenci je bil izdan tudi uradni komuniké, ki pa ne pove nič bistvenega.

Bolj važna so poročila italijanskih, francoskih in angleških listov, ki govorijo o predmetih konference v Stresi in izglede njenih sklepov. Značilno je v tem oziru pisanje italijanskih listov, ki naglašajo, da Stresa ne bo privedla do vojne ali dala povod čemurkoli, kar bi napravilo vojno v bližnji bodočnosti neizbežno, kar pa spet nikakor ne pomeni, da bi Stresa mogla zagotoviti mir. V Stresi bo objavljeno samo sporočilo, ki bo govorilo o sporazumu na konferenci udeleženi, kakor je vedno navada in je namenjeno samo temu, da se prikrije resnica. Ako bi Stresa hotela biti drugačna od enakih sestankov in konference, bi se moral zgoditi čudež, toda iz Strese ne bo ne čudeža ne katastro-

fe. Zaradi tega se okoli nje ne smejo graditi gradovi na oblake. Italija v Stresi nima nobenih načrtov, dočim bo načrt, ki zanima Italijo Streso preživel. To je načrt po katerem ima Italija pod orožjem 600.000 vojakov, oboroženih z najmodernejšim orožjem na kopnem, na morju in v zraku.

Francoski listi pravijo, da bo sedaj mor da najbolje, ako se načrt vzhodnega pakta vrže v arhiv. Mimo tega pravijo, da se bo Mussolini v Stresi zavzel za objektivno ocenitev politike Poljske, za katero kaže mnogo razumevanja in ne veruje, da bi se Poljska dejansko kdaj orientirala v nemški smeri. Tudi angleški listi zatrjujejo, da je angleška vlada dokončno opustila načrt vzhodnega pakta in se v Stresi zavzema za okrepitev Društva narodov in njegovega pakta. Zasnovani francosko-sovjetski pakt pomeni začetek izgradnje kolektivnega defenzivnega sistema v Evropi, toda brez Nemčije in Anglije. Ta pakt ni slab, ker zagotavlja vsaj neki nemirni mir tako dolgo, dokler se v ugodnejših razmerah ne ustvari nov mirnovni sistem, ki ne bo temeljil na razlikah, izhajajočih iz zadnje svetovne vojne, ampak bo onemogočil vojno, ker bo zagotovil možnost sprememb brez uporabe sile. Na teh principih bo moralo biti zgrajeno tudi novo Društvo narodov. Splošno se smatra, da je to zadnja konferenca in

ako ne reši obstoječih problemov, pade vse na ramena Društva narodov.

STRESA, 12. aprila. Macdonald je razložil včeraj na konferenci stališče angleške vlade. Anglija se slej ko prej zavzema za skupno varnost pod egido Društva narodov. Nemčija se zato mora pridobiti za vrnitev v Ženevo. Ta vrnitev se pa ne sme vnaprej onemogočiti s stavljanjem »pogojev«. Italijanska delegacija se je pri tem zadrževala zelo rezervo, Angleži pa so se tudi še potem trudili, da bi ustvarili podlago za vrnitev Nemčije v Ženevo, so pa naleteli pri Flandini na odločen odpor. Francozi so naglasili, da ni mogoče nadaljevati politike, ki bi pomenila na koncu honoriranje Nemčije za njeno neprestano kršenje pogodb.

LONDON, 12. aprila. V angleškem javnem mnenju se opaža vznemirjenje zaradi stališča angleške vlade. Želi si končne jasne odločitve in zlasti odklonitve vsakih novih obveznosti na kontinentu. Javnost vstraja pri angleško-francoskem komunikéju od 3. februarja. Anglija ne bo nikoli garantirala kakšnega srednjeevropskega pakta. Zaradi stališča Francije se tudi boje, da ne bi Stresa Evrope še bolj oddaljila od mira, namesto da bi ga zagotovila. Zadnje besede pa ne bo imela Stresa, ampak jo bosta imela London in Ženeva.

Nove vrste orožja Amerike

ZA NEMČIJO, KI IMA BAJE NESLUTENA NOVA OROŽJA, STOPAJO NA PLAN TUDI ZDRUŽENE DRŽAVE.

WASHINGTON, 12. aprila. Dopisnik »United Press« poroča, da so v zadnjem času bile uvedene v ameriško vojsko sledeče nove vrste orožja: 1. Tank malega tipa, ki razvija brzino 124 do 126 km na uro in more preko vseh zaprek. Oborožen je s težkimi strojnimi. Take tanke dobi v kratkem vsak bataljon. 2. Hitrostrelni top z mehaničnim nabijanjem, ki bo mogel izstreliti v minuti 100 granat težkih 1 funt. S temi topovi bodo oboroženi moderni tanki, ki bodo tako postali neke vrste oklopnice na kopnem.

3. Novi tip za obrambo pred napadi iz zraka in stratosfere, ki bodo streljali do višine 17 km. 4. Takozvane leteče bojne ladje, to so nova bombarderska letala, ki bodo imela akcijski radij 5000 km in bodo oborožena z malimi topovi. 5. Novi topovi za streljanje v daljavo, ki bodo nesli 19 km daleč. S temi topovi bodo oboroženi rušilci, kar bo dvignilo njihovo bojno vrednost. 6. Novi aparati pri topništvu, ki bodo povečali sigurnost merjenja.

Nemška sodba o rusko-francoskem paktu

BERLIN, 12. aprila. »Deutsche diplomatische-politische Korrespondenz« objavlja članek o francosko-ruskem sporazumu, v katerem pravi med drugim, da je na prvi pogled v popolnem skladu s sedanjim delom za okrepitev miru in duhom odredb pakta Društva narodov, v resnici pa je to sporazum z izrazito

nasprotnimi težnjami. Francosko-sovjetski sporazum, ne samo ne krepi Društva narodov, ampak mu še bolj jemlje pomen in ugled. Francija in sovjetska Rusija se le zaradi forme sklicujeta na Društvo narodov, pri tem pa si rezervirata popolnoma proste roke za daljnje akcije po lastnih željah. Ne gre torej za zavarovanje nekih splošno priznanih mednarodnih načel, ampak za dosego posebnih političnih ciljev, ki sta si jih spo-

mer neke okorelosti in kulturne brezbriznosti. Bili so v ozadju izvestni interesi. Ni pa v interesu slovenskega in jugoslovanskega Maribora, da se ta žalostna tradicija v označenih pogledih nadaljuje. Le v centru močnih kulturnih stremeljenj in uspehov rastoči Maribor bo lahko ustrezal nalogam in poslanstvu, ki ga ima kot brambna točka našega obmejnega ozemlja!

Novemu, velikemu Mariboru korakamo naproti. V tem smo doživeli navzlic teži dobe marsikaj razveseljivega. Za župano-

vanja dr. Fr. Lipolda je vznikla nekakšna renesansa naše komunalne politike in iniciativnosti, ki je v organizaciji Mestnih podjetij postavila tovrsten vzgled vsem drugim mestnim upravam v naši državi. S podvojeno aktivnostjo kroga okoli »Časopisa za zgodovino in narodopisje« v zadnjih letih je zadihalo nekaj kakor pomlad v znanstvenih težnjah. Naj bi novo ustanovljeni Umetniški klub v Mariboru postal znanilec v renesansi kulturno-umetniške akcije poživljenih pobud in uspehov.

razumno postavili Francija in sovjetska Rusija.

Nove obsodbe v Grčiji

SOLUN, 12. aprila. Izredno vojaško sodišče je izreklo včeraj obsodbo v procesu proti drugi skupini sereškega pehotnega polka. Od obtožencev jih je obsojenih pet na dosmrtno ječo in izgubo vojaškega čina, dva sta obsojena na 20 let in izgubo čina, 10 pa na ječo od 8 let do 6 mesecev. Šestnajst obtožencev je bilo oproščenih. Razen tega je sodišče odredilo zaplembo premoženja vseh glavnih obtožencev v korist državne blagajne. Včeraj je bil izdan tudi ukaz, po katerem je odpuščenih iz službe 22 profesorjev atenske in solunske univerze.

BENEŠEVO POTOVANJE

PRAGA, 12. aprila. Kakor se izve, bo zunanji minister dr. Beneš odpotoval v Moskvo takoj po Lavalovi vrnitvi. Zatrjuje se, da bo odpotoval v začetku maja.

ITALIJANSKA MORNARICA

RIM, 12. aprila. Letnik mornarjev, ki je dosedaj služil, je zadržan pod orožjem. Njegovo število znaša 14.000 mož.

BELGIJI MANJKAJO SREDSTVA

BRUSELJ, 12. aprila. Več članov vojaškega parlamentarnega odbora je stavilo predlog, naj tudi Belgija po vzgledu Francije podaljša vojaški kadroški rok. Vojni minister Deveze tega predloga ni odbil, dejal pa je, da se bo vlada mogla šele kesneje intenzivneje baviti s tem vprašanjem. Zatrjuje se, da je vlada tak sklep že napravila, ga pa zaradi sedanje gospodarske krize ne more izvesti.

LETALSKA NESREČA V RUSIJ

MOSKVA, 12. aprila. Po poročilih iz Vladivostoka je zahodno od Sahalina padlo v morje veliko sovjetsko letalo in je pri tem izgubilo življenje osem ljudi,

Dnevne vesti

Skrivnost briljantnega nakita

IZPOVED ANICE VUČAKOVE. NAKIT JE BIL BAJE LAST NEKE BARONICE.

Mariborska policija je danes dopoldne ponovno zaslišala Anico Vučakovo iz Gornje Radgone v zadevi dragocenega briljantnega nakita, ki ga je včeraj ponujala v nakup mariborskemu juvelirju Štumpfu. Anica je viničarjeva hčerka, stara 16 let in je prišla v Maribor iskat službe. S seboj je vzela tudi obesek, ne vedoč, da ima pri sebi tako dragoceno. Tudi danes je na policiji izpovedala, da je obesek našla pred 3 leti na smetišču v gornjeradgonskem gradu. Z otroci se je takrat kot 13letna igrala tam okrog in brskala po smeteh. Skrivaj je spravila svetlo stvar v žep in jo pokazala doma staršem, ki pa niso imeli niti pojma, da je obesek kaj vreden. Tudi ga je v Mariboru, ko ji je zmanjkalo denarja, pokazala nekim ljudem, ki so ji svetovali, naj ga proda, rekoč, da bo za njega že dobila vsaj par kovačev. Njena izpoved je prav verjetna, saj če bi dekle bilo šutilo ali pa njeni starši, da je obesek dragoceno, bi

ga najbrže že davno bili skušali spraviti na en ali drug način v denar. Obesek je policija zapečatila v kuverti in ga hrani v svojih tresorjih. Zanimivo pa je, da je mariborska policija obenem doznala, da je zmanjkal približno pred 10 leti dragoceno nakit neki baronici, ki se je mudila na obisku pri grofu Korinskem v gradu v Gornji Radgoni. Baronici je takrat zmanjkala dragocena ovrtna verižica z dragocenimi briljanti z nočne omarice. Zadeva je bila takrat prijavljena gornjeradgonskim orožnikom in so bile tatvine osumljene neke sobarice, ker nikdo drugi ni imel dostopa v sobo, kjer je spala baronica. Orožniki so dolgo časa zasliševali vse sobarice, izvršili nešteto preiskav, toda dragocenega nakita niso mogli nikjer izslediti. Mogoče je torej, da je obesek, ki ga je ponujala Anica Vučakova v nakup juvelirju Štumpfu, last omenjene baronice.

Izkoristite priliko!

Trgovce, gostilničarje, obrtnike opozarjamo na ugodno insercijsko priliko, ki se nudi v velikonočni številki, ki izide v povečani nakladi ter pestrosti in ostane skoro tri dni v rokah abonentov in čitateljev. Ugodno pomladansko vreme obeta živahno povpraševanje. Tudi se bodo tisti sloji prebivalstva, med katerimi je »Večernik« zasidran, ob obetajočem se lepem vremenu v množični razkropili po prelepih gostilniških periferijah in okoliških postojankah. Zadeva gostilničarjev je, da predhodno opozorijo pričakovane izletnike in goste na priznani sloves svoje kuhinje, kleti in postrežbe. Najcenejša, najhitrejša in najuspešnejša propaganda je oglas v »Mariborskem Večerniku«.

Drugo potovanje »Kraljice Marije«

Iz Palerma poročajo, da vlada med potniki »Kraljice Marije«, ki je sedaj na svojem prvem potovanju, veselo razpoloženje. Krasno vreme, toplota pomladnega solca, tiha morska gladina, razcvetajoča se priroda, tajne jugske itd. itd., vse to vžiga razigrano voljo med potovalci »Kraljice Marije«.

Svoje drugo potovanje, ki bo trajalo od 29. aprila do 19. maja t. l. ima »Kraljica Marija« usmerjeno preko Dalmacije - Sicilije - Malte - Tripolisa v Egipt. Ekskurzije, ki se bodo vršile med potovanjem, bodo nudile izletnikom priložnost ogledati si prekrasna mesta in kraje ob Sredozemskem morju. Razen ogleda Splita bo obsegala enodnevna ekskurzija - kratek ogled Catanije, nakar bo sledila vožnja z avtomobilom do Taormine, kjer si bodo potniki ogledali staro grško gledališče, palačo Corvaia itd. Zanimiv bo tudi ogled Palerma, Malte, mesta divne arhitektonske umetnosti, Tripolisa in potem vožnja skozi puščavo do oaze Tagiura. Po ogledu Aleksandrije se bodo odpeljali izletniki z vlakom v Kairo, kjer se bodo nastanili za 2 dni v luksuznem hotelu Continental - Savoy in si v tem času ogledali vse znamenitosti mesta Kaira, (sfinga, piramide itd.).

Nizke cene, ki jih je uvedel »Jugoslovanski Lloyd« na svoji luksuzni ladji »Kraljica Marija«, daje možnost vsakemu, da se za zmerno ceno navžije lepote, ki jih nudi to potovanje. Cena kabine z vso preskrbo znaša od 5.000 Din dalje.

Vse natančnejše informacije, prospekte, prijave z rezerviranjem kabin, preskrbo valuf po najugodnejših dnevniških tečajih, itd. pri »Putniku« Maribor, tel. 21-22 in »Putniku« Celje, tel. 119.

Iz volilnega gibanja. Brivski mojster g. Fran Novak nam sporoča, da ni res, da bi bil podpisan na drugič vloženi kandidadni listi g. Mačka iz Zagreba.

Šolska vest. Nadziranje ljudskih šol v okraju Maribor desni breg je ministrstvo prosvete poverilo znanemu našemu pedagogu učitelju g. Ernestu Vrancu iz Studencev pri Mariboru.

Premestitve v učiteljski službi. Premesteni so šolska upravitelja Evgen Antauer iz Tišine v Trebnje in Blaž Filoh iz Markovcev k Sv. Marjeti na Dravskem polju ter učitelj Karel Bako iz Strukovca v Loko pri Žuznu.

Upokojena je Vlasta Maslačeva, učiteljica v Mariboru.

Upokojitve v sodno-pisarniški službi. Upokojeni so: Jernej Karba, vodja zemljiške knjige pri okrajnem sodišču v Mariboru; Martin Gašpar, višji pisarniški predstojnik pri okrajnem sodišču v Mariboru; Josip Korošak, višji pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Ljutomeru in Matevž Gröblacher, višji pisarniški oficijal pri okr. sodišču v Mariboru.

Nov carinski posrednik. Dosedanji pomožni carinski posrednik Ernest Škrabar je imenovan za carinskega posrednika v Mariboru.

Posestno gibanje. Podjetnik Avgust Verbič je kupil znano mariborsko Bernhardovo mlekarino, ki jo bo vodil naprej v istem obsegu.

Odkritje spomenika Sokolu Ivanu Gerželju. V nedeljo 14. t. m. bo minilo že leto, odkar je iz vrst pobrežkega Sokola iztrgala usoda mlado življenje marljivega sokolskega podnačelnika Ivana Gerželja. Sokolsko društvo Pobrežje pa je svojemu tragično preminulemu deavcu v znak sokolske ljubezni postavilo lep nagrobni spomenik, ki ga bo slovesno odkrilo v nedeljo 14. t. m. dopoldne. Ob 10. uri bo maša v magdalenski cerkvi, nato pa odhoda na pokopališče k odkritju. Sokolski bratje in sestre, udeležite se tega dokaza požrtvovalne sokolske ljubezni v čini večjem številu!

Veterinarski nadsvetnik Hinterlechner: mestna občina. Danes dopoldne se je končala pred mariborskimi okrožnim sodiščem zanimiva pravda, v kateri je mestni tržni nadzornik, veterinarski nadsvetnik g. Hugo Hinterlechner tožil mestno občino mariborsko zaradi svoječasne protizakonite upokojitve in za povračilo s tem nastale izgube njegovih dohodkov. Sodbo bo sodišče izdalo pismeno.

Spomeniški odbor je prejel nadaljnje prispevke: Zdravec Jakob, Središče ob Dravi kot odbornik 1.000 Din; delavstvo tovarne Avgust Ehrlich, Maribor 1.000 Din; uradniki tovarne Avgust Ehrlich, Maribor 515 Din; nameščenci in delavci Mariborske tekstilne 1.500 Din; zdravilišče Slatina Radenci 1.000 Din; Češki klub v Mariboru 1.185 Din; profesorski zbor drž. real. gimnazije, Maribor 1.000 Din; dr. Rosina Ernest, Gornji grad, zbirka 245 Din; Šušterič Josip, Maribor 100 Din; Moran Alojzij, Maribor 100 Din; Lintner Leon, Maribor 100 Din; dr. Toplak Franc, Maribor 100 Din; dr. Porekar Ciril, Ljutomer 100 Din; dr. Dolar Anton, Maribor 200 Din; prof. Škof Franc, Maribor 150 Din; upokojeni nameščenci Mestne hranilnice, Maribor 400 Din in Karis Ferdo, Maribor 50 Din.

Vozne olajšave. Ljubljana, 6. do 26. aprila, razstava spominov na blagopokojnega kralja Aleksandra I. v prireditvi »Kola jugoslovanskih sester«, polovična vožnja pri povratku v času od 4.

do 28. aprila na podlagi železniške legitimacije. Novisad, 13. do 16. aprila, razstava in sejem živine, polovična vožnja v času od 9. do 20. aprila na podlagi železniške legitimacije za 5 Din. Beograd, 14. do 16. aprila, skupščina ženskega društva, polovična vožnja v času od 11. do 18. aprila na podlagi železniške legitimacije. Beograd, 21. aprila do 2. maja razstava »Narodne obrane«, polovična vožnja pri povratku v času od 19. aprila do 4. maja na podlagi železniške legitimacije. Nemčija, do 31. oktobra po sedem dnevnem bivanju v poljubnem kraju 60% popusta na nemških železnicah pri vožnjah tja in nazaj. Avstrija, v predsezoni do 30. junija po sedemdnevnem bivanju (vštevši dan prihoda in odhoda) v poljubnem kraju, 60% popusta pri povratku za tujce in avstrijske državljane, ki stalno bivajo v tujini. Italija, do preklica po šestdnevnem bivanju v poljubnem kraju 50% popusta na italijanskih železnicah pri vožnjah tja in nazaj. Milan, 7. do 27. aprila, sejem, polovična vožnja na italijanskih železnicah. Turin, 10. do 28. aprila modna razstava, polovična vožnja na italijanskih železnicah. Vse nadaljnje informacije, nabava vozovnic po originalni ceni, preskrba viz, nakup valuf po najugodnejših dnevniških tečajih, preskrba registriranih mark pri »Putniku« Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22 in »Putniku« Celje, Aleksandrov trg, tel. 119.

KINOBAR

Od danes dalje prvovrsten internacionalni spored.

Matineja ZKD v soboto in nedeljo v Grajskem kinu. Predvajal se bo program: »Zvočni tedens«, »Pohorje« (naš Semering), jako podučen film »Od volne do obleke«, kjer se bo videla vsa procedura od striženja ovce pa do izgotovitve obleke; dalje »Micky-miška«, jako lepo, in končno »Bela Ljubljana«.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek 12. aprila ob 20.15 predava gosp. univer. prof. dr. Izidor Cankar iz Ljubljane o temi »Kako gleda likovna umetnost na svet?« Skioptične slike!

Ruska Matica vabi svoje člane in prijatelje na znanstveno predavanje v ruščini o krizah v ruski zgodovini. Predaval bo profesor ljubljanske univerze g. E. Spektorski v nedeljo 14. t. m. ob 20. uri v prostorih Zdrženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev v mariborskem Gradu.

Mornarska sekcija Jadranske straže priredi v soboto, dne 13. aprila ob 20. uri v spodnji kazinski dvorani družabni večer s sporedom: 1. Nastop malih harmonikarjev. 2. Lastni pevski kvintet. 3. Godbeni kvintet. 4. Prosta zabava. Vstop prost. Vabijo se člani, njih svojci in vsi prijatelji morja.

Ipavčeva pevška župa se tem potopu zahvaljuje vsem, ki so sodelovali ali kakorkoli pripomogli k uspehu nedeljskega komemorativnega koncerta. Čisti dobiček je bil namenjen spomeniku blagopokojnega kralja Aleksandra I., žal pa je bil koncert deficiten.

Samo par dni še najboljši jugoslovanski komik v »Veliki kavarni«.

Morske ribe, velika izbira v »Grajski kleti«.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 13. t. m. Ob 12: plošče; 12.50: poročila; 13: čas, plošče; 18: radio-orkester; 18.15: predavanje; 18.35 radio-orkester; 18.50: francosčina; 19.20: čas, jedilni list, program za nedeljo; 19.30: nacionalna ura; 20: predavanje; 20.20: prenos operete; 22: čas, poročila; 22.20: radio-orkester.

Za milijon dinarjev 8 let težke ječe. — Beograjsko sodišče je včeraj obsodilo skladiščnika beograjske državne bolnišnice Mihaela Uroševića na 8 let težke ječe in na trajno izgubo častnih državljskih pravic, ker je v zadnjih letih ogoljufal državo za nad milijon dinarjev.

Neozdravljiva bolezen ga je poglajala v smrt. V Sernečah so našli na podstrešju obešenega 70letnega upokojenega železničarja Petra Slivnikarja. Pokojnik je delj časa bolehal za hudo živčno boleznijo, ki ga je poglajala v tako tragično prostovoljno smrt.

Nezgodna kronika. Na Glavnem trgu je včeraj padel 21letni dijak Lovrenc Puh tako nesrečno, da si je hudo poškodoval desno nogo. V Jakobskem dolu je podobna nesreča doletela 11-letnega viničarje-

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 12. aprila ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra«. Red C. Gostovanje Eričke Družovičeve.

Sobota, 13. aprila ob 20. uri: »Kvadratura kroga«. Red D.

Nedelja, 14. aprila ob 15. uri: »Veseli kmetič«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Hoffmannove pripovedke«. Znižane cene.

»Kvadratura kroga« je prav zanimivo pisana in izvrstno zabavajoča veseligrad, ki jo je napisal sovjetskoruski pisatelj Valentin Katajev. Mnogo je svežine in pristnosti v njej, zato učinkuje neposredno in močno. Ponove jo v soboto, 13. t. m. za red D.

Kaj bo v nedeljo v gledališču? Popoldne ob 15. uri bo »Veseli kmetič«. Ta Fajlova opereta je najprivlačnejša glasbena uprizoritev zadnjih mariborskih sezon ter je pri njenih uprizoritvah gledališče vselej polno. Veljajo znižane cene. — Zvečer pojo Offenbachovo znamenito opero »Hoffmannove pripovedke«. S sodelovanjem treh gostov (A. Herzogove, V. Zamelj-Kovičeve, Fr. Neraliča) ter v odlični inscenaciji in režiji je ta opera dosegla velik uspeh. Zbor in orkester sta pomnožena. V orkestru je tudi harfa, ki svira nanjo g. Lukež. Veljajo znižane cene.

KINO

GRAJSKI KINO

Od danes dalje senzacionalen vefilm kakršen še ni bil v Mariboru.

„DIRIGIBLE“

(junaki zraka, ledu in vode) v nemškem jeziku. Pride »Bela sestra«.

Kino Union. »Princesa Turandot«, veseloigra po kitajski pravljici, z Will Fritsch-em in Katico Nagy.

vega sina Ivana Rojka, ki si je pri padcu zlomil levo nogo. Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Razgrete glave. Ze včeraj smo na kratko poročali, da so si skočile na vogalu Frankopanova in Preradovičeve ulice preteklo nedeljo zvečer v lase razgrete moške glave. Povod za pretep pa je dala bujna fantazija nekega Avgusta R., ki je v svojem navdušenju bil prepričan, da je skupina, ki jo je srečal, nemčurka. Tudi je Avgust v tej svoji navdušenosti zmotil prvi navalil na skupino, ki se je morala postaviti v bran. Skupina pa Avgustu ne bo prizanesla in ga bo tožila.

Vlom. V mlin Zofije Hansonove na Trati so te dni vlomili neznanji zlikovci ter odnesli več gonilnih jermenov; S tem so ji povzročili okrog 3.000 Din škode.

Zaplenjene igralne karte. Včeraj so carinski kontrolni organi zaplenili dvema Ljubljankama, ki sta prispeli z osebnim vlakom iz Avstrije, več zavojčkov igralnih kart, ki sta jih imeli vso v spodnjem robu krila na notranji strani. Prvo so obsodili na 4.100 Din, drugo pa na 7.300 Din globe.

Trg za ribe. Na današnjem trgu za ribe je bilo okrog 300 kg morskih in domačih rib. Prodajali so postrvi po 36 Din, belice po 8 do 9 Din, krape po 10 do 12 Din, pišmolje po 24 Din, male sardelice po 12 Din, sipe po 10 Din, lignije pa po 16 Din kg.

Pasja vročina. Temperatura je naglo narasla in dobili smo pravo julijsko vreme. Včeraj je na solcu živo srebro zlezlo nad 25 stopinj in je nagel prevrat naravnost neugodno vplival. Celo pomladanski površniki so bili odveč in so morali romati v omare. Nežni spol pa se je pojavil na ulicah v lahki svili. Vroč val je zajel vso Evropo, najhujše pa Španijo, kjer imajo pravo pasjo vročino. Vremeno slovec menijo, da bo sedanja nenormalna vročina trajala še nekaj dni, potem pa bodo nastali viharji, ki bodo pripodili v naše kraje oblake, dež in hladnejše vreme.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 15.9 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 8.8 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 16 stopinjah 735.6, reduciran na ničlo 733.7; relativna vlaga 75; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved napoveduje, da se bo vreme v nekaj dneh poslabšalo.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Nizkotna kupčija z življenjem in smrtjo

PORAZNE UGOTOVITVE URADNE REVIZIJSKE KOMISIJE PRI MARIBORSKI POMOŽNI BLAGAJNI »NAPREDNOSTI«. — OB LIKVIDACIJI SO ZNAŠALA AKTIVA 2.881.959 DIN, PASIVA PA 3.620.177 DIN. — NOVE PROTIZAKONITE MANIPULACIJE ODBORA.

Ko je pred leti izbruhnila na dan afera »člane mariborske Kmetijske eksportne zadruge, se je med našim ljudstvom omajalo zaupanje do takih zadrug in podobnih pomožnih blagajen, ki so zadnje čase rasle ko gobe po dežju. Več tisoč zavarovancev je bilo bridko ogoljufanih, voditelji bivše »Kmetijske eksportne zadruge« pa sede za zamreženimi okni. Ni še bila afera te zadruge popolnoma pozabljena, že je slična usoda doletela ljubljansko Vzájemno pomoč in Splošno vzajemno in podporno društvo. Obeh omenjenih ustanov posle pa je prevzela mariborska »Naprednost«, ki je poslovala nekaj časa po pravilih, odobrenih od banske uprave in trgovinskega ministrstva, dokler ni bil lani jeseni imenovan za njenega likvidatorja mariborski okrajni glavar g. dr. S e n e k o v i č, ker je likvidacija »Naprednosti« odredila na podlagi raznih prijav banska uprava.

Tudi je med tem časom osnoval neki bivši bančni ravnatelj v Mariboru »Matejnsko pomoč«, ki ni mogla uspevati in je prenehala delovati. Na razvalinah te ustanove je pa spet vznikla nova pomožna blagajna z oblastveno odobrenim pravilnikom pod imenom »Sloga«, ki ji je nekaj časa predsedoval mariborski gostilničar g. Rozman. »Sloga« je najela prostore v novi Nasimbenjevi hiši v Orožnovi ulici in skušala z vsemi sredstvi razširiti svoj delokrog. Toda ljudje so izgubili zaupanje in tako je tudi »Sloga« zaspala ter se je njena pisarna preselila v Rozmanovo gostilno na Glavni trg. Rednega poslovanja »Sloge« je bilo konec.

Pred kratkim je banska uprava odredila po mestnem poglavarstvu mariborskim revizijo knjig pomožne blagajne »Sloge«. Uradna revizorja sta iskala njeno pisarno in njenega predsednika g. Rozmana, ki je komisijo napotil v uradne prostore »Naprednosti« in likvidaciji. Zaradi nadaljnje preiskave in nadaljnjih ugotovitev pa revizijskega poročila zaenkrat še ne moremo objaviti.

Po razpustu registrirane pomožne blagajne »Naprednosti« je uradna revizijska komisija pregledala vse njene knjige in njeno poslovanje. V komisiji sta bila banški tajnik g. dr. Josip L a v r i č in bančni in zavarovalni strokovnjak g. Jože L e k a n. Več dni je trajala revizija poslovanja »Naprednosti« in sta strokovnjaka po končani reviziji izstavila naravnost porazne ugotovitve. Pripravljalni odbor »Naprednosti« odnosno njegov načelnik g. Bojk iz Maribora je v veliki meri in težko prekršil odobrena pravila in zakon o pomožnih blagajnah. Članstvo ni bilo zavarovano samo do po zakonu in pravilih dopustnega zneska 6000 Din, marveč je bilo večina zavarovanih sklenjenih na 10.000 in 20.000 Din. Da je odbor mogel na zunaj svoje početje maskirati, je »Naprednost« izstavljala pod isto številko za zavarovani znesek 10.000 Din ali 20.000 Din po dve in še več zavarovalnih polj. Takih nedopustnih zavarovanj je sklenila »Naprednost« nad 40%.

Nadalje je »Naprednost« zavarovala osebe preko 60 let, čeprav smejo biti po pravilih zavarovanci stari največ 60 let. Tudi niso pravila predvidevala določenih premij za osebe starejše od 60 let. V pravilih »Naprednosti« je bil sicer krog zavarovancev, ki jih sme član zavarovati, strogo določen, strožji celo kot v zakonu o pomožnih blagajnah, vendar je odbor čisto samovoljno zavaroval osebe preko pravil, ne da bi predhodno ugotovil sorodstveno razmerje. Pravila namreč točno predvidevala, da sme zavarovati možno in obratno, otroke in starše le če žive v skupnem gospodinjstvu. Na vse to se odbor »Naprednosti« ni oziral.

Zato je bila večina zavarovanih neveljavna in protizakonita, ker odbor ni bil legitimiran sklepati takih zavarovanj. Najhujša pri reviziji pa je bila seveda

članstva po starosti niti glede zavarovanih vsot, ki bi odpadle na posamezne starostne razrede. Tudi je predsednik g. Bojk izplačeval iz rezervnega fonda razne izredne podpore, ki jih pravila niso predvidevala in takih podpor tudi ne pozna zakon o pomožnih blagajnah. Tako je predsednik g. Bojk na primer izplačal v letu 1933. nad 476.000 takih izrednih podpor. V neredu je bilo tudi knjigovodstvo in je strokovnjak g. Lekan ugotovil razne nepravilnosti in nedopustne manipulacije. Ob likvidaciji so znašala aktiva pomož. blagajne »Naprednosti« 2.881.959 Din, pasiva pa 3.620.177. Dolg pomožne blagajne na posmrtnih zavarovancev je znašal 871.000 Din, v blagajni pa je bilo gotovine le 250.000 Din. Pretežno večino stroškov so požrli takozvani upravni stroški.

Odbor razpuščene »Naprednosti« se je sicer proti razpustu pritožil na višjo instanco, ki pa ne bo mogla preko dejstva, da je prekršil pravila in zakon o pomožnih blagajnah. Skušal pa si je odbor raz-

puščene »Naprednosti« pomagati na drug način. Že uvidoma smo omenili pomožno blagajno »Sloga«, s katero so odborniki razpuščene »Naprednosti« stopili v tesnejše stike. Vsem bivšim članom »Naprednosti« je pred kratkim registrirana pomožna blagajna »Sloga« razposlala neke po zakonu sicer nedopustne okrožnice. Neki ljudje, ki nosijo glavno krivdo na tem, da je banska uprava zaradi nepravilnega poslovanja razpustila »Naprednost«, so prevzeli na nelegalen način pomožno blagajno »Sloga« in pričeli pošiljati vsem članom razpuščene »Naprednosti« okrožnice, v katerih jih laskavo vabijo, naj prestopijo k »Slogi«. V okrožnici pa ni navedeno, da je »Sloga« prenehala poslovati že lani v avgustu, ko je vse njeno premoženje znašalo komaj 238 Din. Zato se opozarjajo vsi člani in vsa javnost, naj ne naseđa takim prozornim trikom in naj ne gre na led takim vabilom. »Sloga« je imela zadnje čase samo enega redno plačujočega člana iz Sevnice ob Savi, pa še ta je iz nevednosti plačeval svoje premije. Pričakovati je torej, da bo merodajna oblast nujno posegla vmes in razpustila tudi registrirano pomožno blagajno »Sloga«, kakor je razpustila njeno sestro »Naprednost«. S posebno uredbo pa naj bi se enkrat za vselej napravil konec takim kupčijam s človeškim življenjem in smrtjo.

Naši kmetovalci pri gospodu banu

POSLOVANJE NARODNE BANKE. IZV OZ SADJA. TEŽNJE VINOGRADNIKOV

V torek dopoldne se je pri banu naše banovine g. dr. Dinku Puc zglasila deputacija gospodarskih organizacij kmetijske prebivalstva severnega dela naše banovine in mu sporočila svoje želje in predloge v naslednji resoluciji:

V zadevi postopanja Narodne banke kraljevine Jugoslavije predlagamo: Narodna banka obračunava dobroimetja izvoznikov v kliringu z Nemčijo brez obrestne mere, pač pa obračunava od 3 do 8 in pol % od izplačanega zneska, kar znaša, računajoč na leto, 17 do 22%. Po zadnjem poročilu Narodne banke in finančnega ministrstva bo izvoznikom obračunavala valute za 8% izpod paritete, izvoznikom koruze pa bo odbijala namesto 9% iz naslova provizije 3%. Kuruza izvažajočim donavska banovina, ki bo zaradi tega tudi edina imela nekajkoristi, medtem ko bodo pasivni kraji, zlasti naša banovina, zelo oškodovani, ker bodo cene koruze znatno poskočile. Temu se v principu ne protivimo, smatramo pa tako politiko Narodne banke za enostransko, ker ne upošteva naših interesov, to je izvoza naših pridelkov, zlasti živine, perutnine, sadja in lesa.

Za nas velja še vedno obračunavanje Narodne banke s provizijo 9% od izkupička. Za okrepitev izvoza naših pridelkov je zato nujno potrebno, da Narodna banka eskomptira vsa dobroimetja od izvoza, zlasti iz naše banovine, ki je pasivna in v hudi gospodarski krizi, po eskomptni lestvici dovoljen: po zakonu in javno razglašeni, in to brez vsakih provizij in drugih odbitkov. Korak Narodne banke glede izvoza koruze ni tedaj nikakor v splošnem interesu kmetovalca, niti ne pomaga k splošnemu dvigu cen njegovih pridelkov kot se to javno zatrjuje, ker je enostranski in favorizira le eno banovino. Zato je nujno potrebno, da Narodna banka prizna navedene ugodnosti za vse pridelke, zlasti za one, katere izvažamo mi ter na ta način podpre tudi naše kmetско gospodarstvo.

Naša trgovina s sadjem se mora izboljšati. Doslej so tudi trgovci s sadjem prihajali z gotovino v naše kraje, kupili sadje in ga plačali, med tem ko so naši trgovci s sadjem opravljali v glavnem le posej posredovalca. Zaradi deviznih plovov pa je taka kupčija odslej naprej nemogoča in se vrši sadna kupčija od lani na pravi eksportni bazi. V lanskim sadni sezoni se je izvoz našega sadja ponesrečil deloma zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, ki jih naši trgovci nimajo na razpolago, deloma pa zaradi malo resnega pojmovanja od strani oblasti, za to nadvse važno vprašanje.

Kljub temu da je bil lanski pridelok kvalitativno

najboljši, je izvoz skoraj popolnoma odpovedal, zaradi česar je propadla ogromna množina izvoznega sadja, najhujše pa, da je naš producent sadja izgubil tržišča, ki so jih osvojili madžarski in drugi izvozniki. Najboljše naše sadje je moralo ostati doma, ter so ga kmetje sprešali za jabolčnik. To je povzročilo naravnost opupno denarno krizo, tako, da naši sadjarji v letošnjem letu ne bodo mogli sadnega drevesa pravilno škropiti in gojiti, ker nimajo za to potrebnih sredstev. Da se to obupno stanje popravi, je nujno potrebno, da se organizira prodaja sadja na ta način, da se uredi v Mariboru kot središču trgovine s sadjem prodajna centrala pod okriljem Kmetijske družbe, ki ji naj Prizad kot privilegirana osrednja organizacija naše države za izvoz odstopi vse agende za našo banovino. Kraljeva banska uprava naj omogoči uresničenje tega načrta pravočasno, da se ne bi tudi

Gibanje naše mladine

IZREDNA SKUPŠČINA ZVEZE MLADIH INTELEKTUALCEV.

Izredna skupščina ZMI v Mariboru pomenja popolno tehnično reorganizacijo in idejno spopolnitev društva mladine inteligence. Namesto dosedanje stanovske ureditve društva se je uvedel vertikalni sistem, ki združuje vse članstvo enega kraja, ne oziraje se na stroko, v močno, delovno skupnost. Program Zveze se je razširil in spopolnil z novimi področji, opirajoč se predvsem na socialno zaščito in kulturno-prosvetno udejstvovanje. Podpiranje samozobrazbe in samovzgoje mladih intelektualcev je sedaj smoteno izvedeno, nov program posveča posebno pozornost tudi temeljiti državljanski vzgoji članstva, kot tudi najširših narodnih plasti.

Skupščina je poslala brzojavno čestitko novemu g. banu. Izrečena je bila zahvala vsem onim državnim in privatnim ustanovam, ki so stremleljani mladih intelektualcev dobrohotno podprla, a podpredsednik mestne občine mariborske g. Rudolf Golouh je na predlog tov. Šegule za njegovo velikodušno naklonjenost in razumevanje potreb in stremeljenj intelektualne mladine bil soglasno z aplavzom izvoljen za prvega člana starejšinskega kroga Zveze. Mlada inteligenca, težko preizkušena z zapostavljenostjo, izkoriščanjem, zlorabljanjem in brezposelnostjo, se podaja polna optimizma in vere v boljšo bodočnost, na novo delo ter vabi k sodelovanju vse one, ki jim apatija in pesimizem še nista ubila vere v pravičnejšo razdelitev kulturnih dobrin.

Vrhovno vodstvo se je spopolnilo s



Meinl Kava

SPECIAL-mešanica

Najboljše srednjeameriške kave
1/4 kg Din 31.—

Julia Meinl
uvoz kave
ustanovljeno 1862

letos ponovilo lansko zlo.

Naši vinogradniki so nujno potrebni zaščite. Že več mesecev se uvaža v Maribor in druge kraje naše banovine povsem nemoteno v ogromnih množinah vino iz Banata, ki ga uvažajo posamezniki samo v spekulativne namene, ne oziraje se na to, da s tem uničujejo in ugonablajo naše vinorodne kraje. Pripomniti moramo, da so naši vinogradi skoro vsi izčrpani in potrebni nujne obnove. Pri takem brutalnem načinu rušenja cen pa so zapisani naši vinogradi neizogibni propasti. Zato zahtevamo kot protitež tem brezvestnim spekulacijam, da se dovolijo vinotoči kakor v prejšnjih časih za dobo 6 mesecev, ki pa se lahko podaljšajo na vse leto. Zniža naj se tudi taksa pri tej prodaji vina na polovico. Omogoči naj se nadalje tudi vinogradnikom iz bolj oddaljenih krajev prodaja vina na drobno in naj se sistira uredba, po kateri je malo prodaja vina našim vinogradnikom prepovedana.

Gospod ban dr. Dinko Puc je radevolje sprejel deputacijo naših kmetovalcev in jim obljubil vso svojo pomoč.

svežimi močmi: predsednik Pavle Šegula, učitelj v Sv. Lovrencu na Drav. polju; podpredsednik Viktor Šuškovič, ing., Maribor; podpredsednica Ema Grbec, dipl. abit. učit., Maribor; tajnica Zora Šerbak, dipl. abit. učit., Maribor; blagajnik Albert Murko, uradn. pripr., Maribor; kulturno-prosvetni referent dr. Franjo Crnek, prof. v Mariboru, referent socialno-zaščitnega odseka ing. Viktor Šuškovič v Mariboru, in člani Womer Ankica, dipl. abit. učit., Mirko Loriger, urad. pripr. in Marica Vegah, dipl. abit. učit., vsi v Mariboru.

V vrhovno nadzorstvo so bili izvoljeni kot predsednik Marijan Kozina, prof. v Mariboru, dr. Stojan Pretmar, odvet. pr., Anči Pišec, dipl. učit., Franjo Borko, prof. ing. Bruno Caharija, vsi v Mariboru ter Franc Satler, odvet. pripr. v Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Sv. Lenart v Slov. gor.

Zasaditev lip. V nedeljo 14. tm. po rani maši bomo pri nas na slovesen način zasadili spominsko lipo v počaščenje našega nepozabnega kralja. Lipa bo stala prav sredi trga; prostor se v ta namen že preurejuje tako, da bo imela lipa primerno okolico. K tej slavnosti bodo povabljeni vsa društva, vsi uradi in vse šole. — V nedeljo 14. tm. ob pol 16. uri popoldne in v soboto 13. tm. ob 20. uri zvečer bodo igrali v našem Sokolskem domu znano tridejanko »Stilmondski župan«.

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN.

54

Lydija je dobro vedela, da se bo tako končalo, a sklenila je tudi že, kaj bo storila v teh težkih razmerah in tesnobah. A zakaj tako kmalu? Zakaj tako nizkotno? Nobene besede ji ni pisal; niti onega drhtečega »zbogom!« oprostilnega pisma, vse je prepustil svojemu slugi, da opravi namesto njega! ... To je prekašalo vsako podlost. Počasi so ji postali razumljivi vsi pretekli doživljaji; doumela je ostudno komedijo, ki jo je bil zaigral v Monte Carlu, njuno »tragično ločitev«, njen smešni beg preko vse Francije, zlobo, s katero jo je pripeljal tako daleč in jo pustil tako dolgo čakati, da ji nazadnje vrže v obraz to žalitev ... »O, Charley, to je torej pomenil vaš skrivnostni smeh in to so skrivale vaše mrzlemu zidu podobne oči, ki sem se jih tako bala!« »Lep pokvarjenec«, kakor je govoril njegov oče; pokvarjenec, nesposoben ljubiti, pokvarjenec, ki je že po nekem nagonu odbijal vsako zaupanje in vsako nežnost. In zato se je tudi njun sirovi roman končal tako, kakor se je moral končati ... In ti ljudje z Grosbourga, skupaj z njihovim notarjem, kaj mislijo, kdo je? Tako, tudi general je torej kakor oni vsi ... O, to jo je najbolj žalilo, ta misel namreč, da

je tudi ta ponosni in neustrašni mož, katerega brezupna strast jo je tolikokrat genila, da je tudi on mogel misliti, da je naprodaj, da je lakomna denarja! Toda videli bodo prav dobro, kaj bo storila z njihovim denarjem in z vsem ostalim!

»Izplača se otroku!« o da, gotovo, otroku. Ko je že prvega dne odločno sklenila, da ne bo preživela te sramote.

Saj se ji še sanjalo ni o tej ironiji, da je sedaj po osemletnem brezplodnem zakonu naenkrat postala mati, ko še sama ni imela imena! Črna revščina bo okoli njega, a prinčeva kri v njegovih žilah. Kaj naj postane iz njega, ko je tako izločen iz človeške družbe, iz njenih stanov in popolnoma zapuščen? Ne bi bilo stokrat bolje, da ga ponese s seboj v smrt?

V smrt, da, gotovo v smrt. A kakšno smrt? Pobegniti, oditi iz tega žalostnega obstojanja, a skozi katera vrata? Morje je tu čisto blizu pod skalami. Bilo bi treba le tiho odpreti okno, prestopiti ograjo in napraviti dva koraka, pa ... Toda zgrzila se je pred črno noč in vode. Morala bi se prej obleči, ali oditi napol naga. Ah, glej tam ... Njen po sobi begajoči pogled se je ustavil na malem samokresu onega angleškega kapitana, ki se je

bliščal na kaminu. Stojč vzravnano pred ogledalom je skušala s svojimi gibkimi prsti naravnati orožje, in pri tem je pomislila na vso ono množico ljudi in stvar, ki jih je sedaj v zadnjem trenutku videla vse po vrsti s svojimi zmedenimi očmi. In ko je čisto globoko odpela svojo srajco s čipkami, da bi mogla nameriti na prikladno mesto, jo je vso prevzela zavest lastne lepote in postalo ji je žal razbiti to nežno belo polt, na kateri se je lesketala mala zlata svetinica. Priporočila se je v duši gospe Fourniereski, položila prst na petelina in hotela sprožiti. Nepričakovani udarci po zidu in Agarithin glas pa so jo še zadržali: »Gospa, gospa! ... O, kako je to prekrasno ... vse same zelene, modre, rumene in rdeče luči, kako plešejo po morju ... glejte jih, glejte! ... to je brodovje ... vam nisem pravila ...«

Mehanično je obrnila glavo proti oknu, na katerem so se stresle šipe od silnega grmenja topov, v katerem se je izgubil kratek in oster pok malega ameriškega samokresa. In ko se je Lydija zgrudila na tla, je razsvetlila vso sobo ena onih električnih luči, ki so s svojim modrim bleskom svetile z ladij po vsej obali. Ko jo je ta svetloha vso obsijala, je morda mislila, da se pred njo odpira večnost. Morda se nekaj takega tudi res občuti v trenutku smrti, ko je premagana ona tegoba prehoda iz življenja v njo.

X.

Prinčev dnevnik.

Pišem Vam iz nekega starega mlina, glavnega stana naše vojske, med eno in drugo bitko, na katere sem se kot ranjenec in premaganec pričel že privajati. Kakor sem Vam v svojem zadnjem pismu z Grosbourga sporočil, sem tedaj mislil, da sem se že izvlekel iz teh napornih velikih vaj in pričel sem sladki žiti z dvema malima židinjama iz sosesčine, od katerih se je ena že poročila, druga pa bi se morala v kratkem. Obe sta že čisto lepo prišli in treba bi bilo še samo enkrat potegniti trnek, pa bi bili ujeti — pa je naenkrat prispela brzojavka mojega rodniaka de Boutignana, ki mi je velela, da se moram takoj vrniti na svoje mesto v glavi stan. »Višji ukaz«, mi je rekla ona stara polkovniška bestija, migajoč s svojim edinim očesom, ki mu je še ostalo, več pa nisem mogel izvedeti, ker je Boutignan kot dvorni častnik bil vedno v strahu, da se ne kompromitira. Med tem pa me je moj mezinec opozoril, da je tokrat zaigral z menoj grdo šalo moj oče general. Morda je širila moja prisotnost na Grosbourgu okoli njegovega bolniškega naslanjaja preveč veselja in mladosti? Znano Vam je, da mu je postalo sprva mnogo bolj pozneje pa naenkrat spet slabše. Zdravniki so to poslabšanje pripisovali padcu s konja, toda bil sem prisoten in sem videl, kako se je zrušil iz sedla in kako ga je že prej zadel kap.

Čudna reklama ameriškega profesorja

ZAKONSKI JAREM SREDSTVO ZA DALJŠE ŽIVLJENJE.

Edwin Burdell, profesor družabne vede na tehnološkem zavodu v mestu Cambridgeu v ameriški državi Massachusetts je v svojem nedavnem predavanju dokazoval, da žive poročeni ljudje delj in da je med njimi manj zločincev, kakor med neporočenimi. Na podlagi tega ugotavlja prof. Burdell, da je zakonsko življenje najboljšo sredstvo proti zločinu, duševnim boleznim, siromaštvu in pretrani smrti. Komur je ležeče na tem, da bi dolgo živel in da bi se mu dobro godilo na zemlji, da bi ne končal svoje življenjske poti v norišnici ali v ječi in da bi ne obubožal, naj se kar hitro poroči.

Gotovo so ameriškega profesorja podkupile matere, ki imajo za možitev godne hčerke, ali pa dekleta, ki bi se rada omožila. Drugače si ne moremo misliti, da bi delal tako kričečo reklamo za zakonski jarem. Verjetna njegova trditve itak ni, kajti če bi bilo to res, kar pravi prof. Burdell, bi ne bilo na svetu toliko ljudi, ki se strahovito branijo zakonskega stanu ali pa beže iz njega. Morda mož niti sam ni oženjen, kajti če bi bil, bi najbrž svojo reklamo za zakonskim jarmom opustil. Teorija je eno, praksa pa drugo, posebno v zakonskem življenju.

Ljubezenska tragedija na morju

Na luksuzni ladji, ki je plula iz Marseillea v Alžir, se je te dni odigrala krvava ljubezenska tragedija, katere žrtev je bil major Kervala, ki ga je ubila bivša žena nekega bankirja. Pred leti se je major Kervala spoznal z njo. Ona je zapustila svojega zakonskega moža in dvoje otrok ter se preselila k majorju v Alžir. Zadnja leta pa major ni napredoval in je bil trdno prepričan, da je tega krivo le to, ker živi v divjem zakonu. Zaradi tega je iskal priliko, da bi se ločil od svoje ljubice. Posrečilo se mu je prepričati jo, da je ne ljubi več in je tudi ona mirno pristala na slovo. Ladja je krenila popoldne iz luke. Ko je legel na morje mrak in kmalu za njim noč, se je podal major nič hudega sluteč v svojo kabino. Niti slutil ni, da se z isto ladjo vozi tudi njegova zapuščenca ljubica. Ko je hotel odpreti vrata kabine, je pa nepričakovano stopila pred njega njegova ljubica in oddala nanj tri strele. Major se je zgrudil in zadnje njegove besede so bile: »Vsega sem sam kriv, ne preganjajte nje, ki je bila popolnoma upravičena, da mi je vzela življenje!« Oblasti pa so kljub temu aretirale ljubico umorjenega majorja.

Obsojene ciganske vite.

Okrožno sodišče v Sremski Mitrovici je pred dnevi obravnavalo zanimiv proces, v katerega so bile zapletene 4 lepe in zapeljive ciganke, Živka, Katica, Juca in Perka. Čeprav žive vse štiri na koruzi so pri generalnih ponosno izjavile, da niso žene, marveč dekleta. Vse so bile obtožene, da so lani v avgustu in oktobru pod zvinitimi pretvezami, da bodo kot vile začarale nekega milijonarja in da bodo prinesle nekemu posestniku, ki jim je veroval, 3 milijone zlatih frankov. Tudi so mu obljubljale, da bodo očistile nje-

govo hišo hudiča in bo postal potem naj-srečnejši in najbogatejši človek na svetu. To srečo pa mu bodo pripravile le pod pogojem, če jim izroči 5.000 Din. Napovedale so lahkovernemu posestniku sestanek in prišle v mraku v njegovo hišo. Zahtevale so to in ono, nato pa se podale na dvorišče, kjer so napol gole prepevale in plesale čaroben ples. Najstarejša med njimi je pristopila k lahkovernemu posestniku in ga povabila v njihov krog. Posestnik je bil tako zmešan, da je ubogal kar so mu narekovali. Dal jim je denar in vse, kar so zahtevale. Ko pa se je naslednje jutro iztreznil, je uvidel, kako grdo so ga ciganke osleparile. Prijavil jih je orožnikom, sodišče pa jih je obsodilo skupno na 14 mesecev strogega zapora.

Prodano morje.

V Mehikem zalivu je država Teksas prodala precejšen del morja za 30 milijonov dolarjev. Morje je kupilo neko Humblovo društvo, ki ga namerava izsušiti in navrtati dno, ker hrani v sebi bogate zaloge petroleja.

Pametno priporočilo.

Prijatelj, je tvoja žena dobra gospodinja?

»Gospodinja ni, toda peti zna imenitno!«

»Dragi, prijatelj, tako ženo bi ti lahko nadomestil kanarček.«

Pluj

Tatvina lesa. Ponoči od 4. na 5. t. m. je bilo ukradeno z dvorišča mestne občine kjer je občinska žaga, večja količina razžaganega brestovega lesa, last Tomaža Toplaka, kolarja in posestnika iz Stojncev. Storitela še do sedaj niso izsledili.

Seznamni zavezancev za ljudsko delo (kuluk). V smislu člena 19 pravilnika o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest v območju dravske banovine, objavlja mestno poglavarstvo, da so seznam zavezancev

za ljudsko delo za tekoče leto razporejeni na javni pregled v mestni upravi do 20. t. m. — Vsakdo je upravičen seznaniti pregledati ter staviti v roku, določenem za pregled, svoje pripombe.

Sv. Jurij ob Ščavnici

Lepa nacionalna svečanost. V nedeljo 7. aprila ob poteku polletnega žalovanja za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, je naša šolska mladina pod vodstvom učiteljstva na trgu pred šolo vsadila na čast Nj. Vel. kralju Petru II. spominsko lipo. Tej lepi nacionalni svečanosti so prisostvovali poleg šolske mladine vsa naša društva, uradi in korporacije ter prebivalstvo vse obširne jurjevske župnije, skupno gotovo nad 1600 ljudi. Složno je sodelovalo vse prebivalstvo ter tako pokazalo, da je nacionalna zavest v našem obmejnem kraju pognala že krepke in globoke korenine. Najlepši del sporeda poleg saditve lipe same je bil res prekrasen govor učenca naše višje ljudske šole, posebno pa tisti ginljivi trenutek, ko je z njim vred prisegla vdanost in neomajno zvestobo našemu mlademu vladarju vsa šolska mladina. V imenu vsega prebivalstva je bila poslana maršalatu dvora hrzjavka vdanosti in zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II. Lipo so vsadili učenci na prst, ki so jo prinesli od svojih domov. Pod drevo so pa položili steklenico s spominsko listino. Mogočno se bo nekoč dvigala sredi legega našega kraja lipo kralja Petra II. ter spominjala še pozne rodove na onoročko pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, da vsi složno služijo napredku naše milé domovine ter da bodo tu na severni meji njeni zvesti in neomajni čuvarki.

Sokolstvo

Sokolsko društvo na Teznem. Predavanje br. Robnik. V soboto 6. t. m. je predaval številnemu članstvu v pritičnem razredu osnovne šole br. Robnik iz Maribora o delu v sokolski telovadnici, načrtu in potrebi pravilne telovadnice.

Sport

SO pri OOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: v Mariboru prijateljsko tekmo ISSK Maribor:SK Svoboda g. Senica: prvenstveno tekmo SK Rapid rez.:ISSK Maribor rez. g. Koplč: prvenstveno tekmo ŽSK Hermes:SK Rapid g. Vesnaver, stranska sodnika gg. Peteln in Kager. V Murski Soboti SK Mura:SK Ptuj g. Bižjak. Poverljivstvo.

SK Svoboda, Maribor. Drevi ob 20. uri morajo biti vsi verificirani igralci na predavanju trenerja, ki bo predaval »o tehniški plati igre«. Rezerva v nedeljo ne bo igrala, pač pa prvo moštvo in sicer prijateljsko tekmo proti ISSK Mariboru. — Načelnik.

SSK Maribor odvarja teniško sezono. Teniški odsek SSK Maribora je svoja igrališča uredil ter je določen začetek igralne sezone na soboto 13. tm. Člane opozarjamo, da sprejema prijave načelnik odseka g. Radovan Šepce. Grajski trg 2 med 15. in 18. uro.

Razpis lahkoatletskega tekmovanja. SK Maraton priredi v nedeljo 28. tm. na prostoru SK Železničarja lahkoatletsko tekmovanje za seniorje in juniorje razreda C in B. Pravico tekmovanja imajo verificirani in neverificirani člani klubov včlanjeni v JLAS. Prijavo je poslati do 24. t. m. na naslov Josip Smerdel, Maribor. Gosposka 23.

Jugoslovanska boksarska zveza v Zagrebu poroča: Amatersko prvenstvo Jugoslavije v boks, odrejeno na 13. in 14. tm. se preloži na 11. in 12. maja t. l. Prijave profesionalnih boksačev zaradi državnega prvenstva je poslati na naslov Zveze Zagreb 1, poštni predal. Tečaj za boksaške sodnike se prične 23. aprila ter se naprošajo gg. reflektanti, da se prijavi pismeno, in sicer na Jugoslovanski boksaški savez v Zagrebu. Tajnik I.

Razno	Prodam	STARO VINO
LJUBITELJI DOLENJSKE KAPLJICE! Pristno dojenjsko črnino in najboljši Prošek dobite v Automatskem bujetu. 1430	IZVRSTNO DOMAČO VINO od 10 litrov, liter po Din 7.— in 9.—. Stritarjeva ulica 7. Dolajš. 1559	od 5 litrov naprej liter 3 Din 7.— toči Sok. Meljski hrib. 1546
DRUŽABNIKA za že vpeljano stvar s 5000 Din gotovine iščem. Dopise na upravo pod »Tako!«. 1547	PISARNIŠKO OPREMO IN OMARO s predali za trgovino preda po nizki ceni Adolf Bernhard. Aleksandrova c. 51. 1548	PRAZNE, RAZLIČNE ZABOJE proda Linzner, trgovina. Meljska cesta. 1544
		Posesti
		LEPA TRISTANOVANJSKA HIŠA na prodaj. Studenci, Gregorčičeva 16. 1545

Oglašujte v »Večerniku«